

**UCHWAŁA NR IX/115/15
RADY MIASTA BYDGOSZCZY
z dnia 25 marca 2015 r.**

w sprawie przyjęcia „Programu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Bydgoszczy na rok 2015”

Na podstawie art. 110 ust. 10 oraz art. 112 ust. 13 ustawy z dnia 12 marca 2004 r.
o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163)

uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjąć i skierować do wdrożenia „Program Miejskiego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Bydgoszczy na rok 2015” w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta

dr Zbigniew Sobociński

UZASADNIENIE

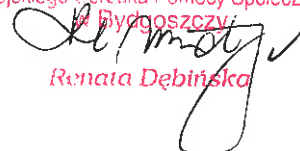
Rada Miasta Bydgoszczy w uchwale Nr IX/114/15 z dnia 25 marca 2015 r. przyjęła sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bydgoszczy za rok 2014 oraz wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej na rok 2015.

Zgodnie z art. 110 ust. 10 oraz art. 112 ust. 13 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej Rada Miasta jest zobowiązana do opracowania i wdrożenia do realizacji lokalnych programów pomocy społecznej w oparciu o wykaz potrzeb przedstawiony przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

W związku z powyższym celowe jest przyjęcie i wdrożenie lokalnego programu pomocy społecznej uwzględniającego konieczność udzielania pomocy na rzecz osób, rodzin pozostających w trudnych warunkach życiowych w roku 2015.

Uchwała wywołuje skutki finansowe. Realizacja programu nastąpi ze środków zarezerwowanych na ten cel w budżecie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Dyrektor
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Bydgoszczy
Renata Dębińska

PROGRAM MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W BYDGOSZCZY NA 2015 ROK

Pomoc społeczna ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Głównym celem pomocy społecznej jest zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane są przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, który w oparciu o posiadane zasoby utrzymuje i rozwija infrastrukturę socjalną, a także świadczy pomoc na podstawie ustawy o pomocy społecznej, ustawy o wsparciu rodziny i pieczy zastępczej oraz innych ustaw oraz rządowych programów wspierających zadania własne gminy i powiatu.

Ważnym elementem skutecznej pomocy jest przygotowanie realnego, odpowiadającego zarówno wykazanym potrzebom, jak i posiadanym możliwościom programu pomocy. Przygotowywany program umożliwia realizowanie założeń polityki społecznej państwa na szczeblu samorządowym.

Program pomocy społecznej na 2015 rok uwzględnia przede wszystkim dwa obszary działań:

1. pomoc środowiskową określoną w ustawie z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej oraz w ustawie z dnia 9 czerwca 2011r. o wsparciu rodziny i pieczy zastępczej.
2. pomoc instytucjonalną.

W obszarze pomocy społecznej planuje się również wdrażanie uzupełniających programów.

I. FORMY POMOCY ŚRODOWISKOWEJ

Analizując sytuację osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej należy stwierdzić, iż poważnym zagrożeniem dla nich jest brak poczucia bezpieczeństwa socjalnego. Osiągane niskie dochody lub ich brak powoduje, że rodziny nadal przede wszystkim rezygnują z ponoszenia obowiązkowych opłat mieszkaniowych, a tym samym popadają w zadłużenia.

Aby wspomóc rodziny planuje się realizację niżej wymienionych programów, które będą miały wpływ na poprawę sytuacji materialnej i bytowej osób korzystających ze wsparcia ośrodka pomocy.

W ramach przyznaných środków planuje się realizację nowych programów oraz kontynuację podjętych działań w latach ubiegłych:

1. Dożywianie dzieci i młodzieży w okresie nauki szkolnej oraz osób dorosłych w ramach programów „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” oraz „Pomoc Miasta Bydgoszczy w zakresie dożywiania”

Cel – objęcie pomocą w naturze w formie posiłków/obiadów dla dzieci z rodzin korzystających z pomocy społecznej oraz posiłków/obiadów lub zasiłków celowych dla osób dorosłych.

Realizacja programu nastąpi przy współpracy ze szkołami podstawowymi i gimnazjami oraz organizacjami pozarządowymi. W 2015 roku na realizację programów w formie posiłku zaplanowano środki w wysokości 1.477.521 zł., które pozwolą na objęcie pomocą ok. 3.700 dzieci przedszkolnych i młodzieży realizującej obowiązek szkolny oraz ok. 750 osób dorosłych. Średnia wartość jednego posiłku w żłobkach i przedszkolach wynosi ok. 5,49 zł., zaś w szkołach – 3,06 zł. Koszt posiłku dla osoby dorosłej 4,20 zł.

Kwota 2.075.800 zł. przeznaczona zostanie na wypłacanie zasiłków celowych na zakup żywności.

Program gminy będzie uzupełniony środkami z administracji rządowej w ramach ustawy z dnia 29 grudnia 2005r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 2006r. w sprawie realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Beneficjentami programu są :

-dzieci poniżej 7 roku życia, dzieci i młodzież szkolna, osoby dorosłe o najniższych dochodach, stare, chore i niepełnosprawne

Zamierzony efekt:

- zasadność kierowania pomocy bezpośrednio do dziecka, które w okresie intensywnego rozwoju psychofizycznego potrzebuje kalorycznego i pełnowartościowego żywienia, zaś rodziny nie są w stanie zapewnić dziecku jednego ciepłego posiłku dziennie,
- pomoc osobom dorosłym, które z różnych powodów nie są w stanie własnym staraniem zabezpieczyć sobie gorącego posiłku z uwagi na wiek, niepełnosprawność czy brak odpowiednich warunków mieszkaniowych.

2. Pomoc rodzinom o najniższych dochodach

Cel – pomoc w ponoszeniu bieżących, obligatoryjnych opłat mieszkaniowych tj. czynsz, energia, gaz oraz na zakup opału osobom i rodzinom o najniższych dochodach.

Realizacja programu polega na przyznaniu pomocy materialnej osobom lub rodzinom spełniającym warunki wymienione w ustawie o pomocy społecznej, które z własnych dochodów nie są w stanie zabezpieczyć opłat za czynsz, energię lub gaz i przekazywanie przyznanej pomocy bezpośrednio na konto wierzyciela.

Na rok 2015 z budżetu MOPS na realizację programu wyodrębniono kwotę 1.488.150 zł. Z pomocy skorzysta ok. 4.500 gospodarstw domowych.

Zamierzony efekt:

- zapobieganie efektowi zadłużenia osób i rodzin uprawnionych do świadczeń z pomocy społecznej
- pomoc w częściowym regulowaniu należności wykształca w klientach MOPS poczucie obowiązku wnoszenia opłat również we własnym zakresie, przeciwdziała wykluczeniu społecznemu oraz ogranicza psychologiczne skutki ubóstwa,
- zapobieganie zjawisku bezdomności.

3. Aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu w ramach Centrum Integracji Społecznej

Cel – stworzenie szansy osobom długotrwale bezrobotnym w powrocie na rynek pracy poprzez reintegrację społeczną i zawodową

Realizacja programu – zadaniem Centrum Integracji Społecznej zgodnie z ustawą z dnia 13 czerwca 2003r. o zatrudnieniu socjalnym jest kształcenie umiejętności pełnienia ról społecznych, nabywanie umiejętności, przyuczanie do zawodu, przekwalifikowanie lub podwyższenie kwalifikacji zawodowych. Osoby podlegające wykluczeniu społecznemu, przede wszystkim bezrobotni bez prawa do zasiłku, osoby bezdomne, uzależnione od alkoholu i po opuszczeniu zakładu karnego mogą znaleźć zatrudnienie socjalne.

Zamierzony efekt – zmiana postaw klientów ośrodka skierowana na powrót na otwarty rynek pracy i poprawa sytuacji bytowej rodzin we własnym zakresie.

4. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze

Cel – udzielenie pomocy osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności lub innej przyczyny wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione.

Realizacja programu polega na zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Zamierzony efekt – usługi świadczone są w mieszkaniu osób, które potrzebuje pomocy szczególnie w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz pomocy specjalistycznej. Dzięki takiemu wsparciu osoby potrzebujące pozostają w miejscu zamieszkania i nie występuje potrzeba kierowania do Domu Pomocy Społecznej.

5. Wspieranie rodziny

Cel – ochrona dzieci przed umieszczeniem w pieczy zastępczej

Realizacja programu – pomoc rodzinie biologicznej w prawidłowym wypełnianiu funkcji rodzicielskich poprzez przyznanie asystenta rodziny i udzielanie specjalistycznej pomocy.

Zamierzony efekt:

- realizacja założeń Uchwały VI/36/2015 Rady Miasta Bydgoszczy z dnia 28 stycznia 2015r. w sprawie przyjęcia programu wspierania rodziny na lata 2015 – 2017 w szczególności tworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia dzieci i rodzin wymagających wsparcia specjalistycznego

6.   Rozwój pieczy zastępczej

Cel – zapewnienie dziecku pozbawionemu opieki ze strony rodziny naturalnej całodobowej opieki i wychowania oraz zaspokajanie niezbędnych potrzeb bytowych, rozwojowych, społecznych w różnych formach pieczy zastępczej.

Zamierzony efekt:

- pozyskanie kandydatów do pełnienia rodzicielstwa zastępczego,
- zapewnienie okresowej opieki dzieciom do czasu uregulowania ich sytuacji prawnej przez sąd rodzinny oraz udzielanie pomocy rodzinie biologicznej mającej na celu przygotowanie jej do powrotu dziecka.
- rodzinne formy opieki zastępczej oraz utworzenie grup usamodzielnienia zaspokoje niezbędne potrzeby bytowe i rozwojowe, w tym emocjonalne dzieci pozbawionych opieki rodziny naturalnej, stanowią również alternatywę dla zdecydowanie droższej formy pomocy, jaką jest placówka opiekuńczo-wychowawcza.
- realizacja założeń projektu uchwały Rady Miasta Bydgoszcz w sprawie przyjęcia programu Rozwoju Pieczy Zastępczej Miasta Bydgoszczy na lata 2015-2017.

7.   Mieszkania chronione

Cel – zapewnienie mieszkania wychowankom opuszczającym placówki opiekuńczo-wychowawcze, resocjalizacyjne, zakłady dla nieletnich i rodziny zastępcze oraz osobom z zaburzeniami psychicznymi mogącym przy odpowiednim wsparciu samodzielnie żyć w środowisku

Realizacja programu – w 2015 roku planuje się dalszą realizację podjętej w dniu 28 lutego 2001r. przez Radę Miasta uchwały w sprawie mieszkań chronionych, w której zapisano, iż na potrzeby wymienionej grupy osób należy wyodrębnić z własnych zasobów mieszkaniowych miasta Bydgoszczy 10 mieszkań. Pozyskano z zasobów miasta 3 mieszkania przy ul. Kapuściska z przeznaczeniem na mieszkania chronione. W każdym mieszkaniu zgodnie z ww. Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 14.03.2012 r. w sprawie mieszkań chronionych może przebywać nie mniej niż 3 usamodzielniane osoby z zachowaniem powierzchni użytkowej minimum 12 m² dla jednej osoby.

Zamierzony efekt – dzięki pozyskanym lokalom, wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych i osoby niepełnosprawne otrzymają godne warunki życia. Rodzaj i zakres wsparcia świadczonego w mieszkaniu będzie dostosowany do indywidualnych potrzeb i możliwości psychofizycznych osób korzystających z tego wsparcia.

8. Doskonalenie zintegrowanego systemu wsparcia dla osób doświadczających przemocy w ramach programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz powołanego Zespołu Interdyscyplinarnego

Cel – doskonalenie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- powszechna edukacja społeczeństwa, kompleksowa informacja

Realizacja zadania – dzięki powołaniu Zespołu Interdyscyplinarnemu nastąpiło doskonalenie systemu zintegrowanych działań, które sprowadza się do nawiązywania ścisłej współpracy ze wszystkimi podmiotami działającymi na terenie Bydgoszczy w zakresie zwalczania przemocy domowej, tj. Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Komendą Miejską Policji, sądem i prokuraturą, kuratorami sądowymi, szkołami i poradniami psychologiczno-pedagogicznymi. System łączy zasoby kadrowe, wiedzę, kompetencje, umiejętności oraz doświadczenie zawodowe pracowników wymienionych instytucji.

Realizacja polega głównie na profilaktycznym przeciwdziałaniu, poprzez monitorowanie środowisk w bieżącej pracy socjalnej, wczesnym rozpoznaniu zagrożeń, zdiagnozowaniu przyczyn i ustaleniu planu zaradczego oraz, w sytuacjach nagłych, interwencji kryzysowej, polegającej na wsparciu ofiar przemocy poprzez fachowe poradnictwo i, w razie konieczności, udzielenie bezpiecznego schronienia.

Zamierzony efekt:

- Zapobieganie zjawiskom przemocy poprzez działania monitorujące możliwość wystąpienia zjawisk niepożądanych.
- Diagnoza zjawisk i przyczyn występowania przemocy domowej.
- Wdrożenie planu interwencji kryzysowej w wypadku zaistnienia przemocy w rodzinie.
- Pomoc w likwidacji potencjalnych przyczyn występowania przemocy – poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne i prawne, psychologiczne.
- Zapewnienie ofiarom przemocy bezpieczeństwa i ochrony izolującej od sprawców, udzielenie pomocy socjalnej i terapeutycznej.
- Uczestnictwo kadry w profesjonalnych szkoleniach dot. w szczególności metod zapobiegania i powstrzymywania przemocy domowej.
- Organizowanie kampanii informacyjnych, uwrażliwianie społeczności lokalnej na problem przemocy, budujących w odbiorcach świadomość społeczną związaną z przemocą domową.

II. FORMY POMOCY INSTYTUCJONALNEJ

Pomoc instytucjonalna udzielana jest osobom i rodzinom, wobec których system wsparcia środowiskowego wyczerpał możliwości świadczenia pomocy, a rodzina nie jest w stanie zaspokoić niezbędnych potrzeb. Dotyczy to w szczególności: zabezpieczenia całodobowych usług opiekuńczych wobec osób nie mogących samodzielnie funkcjonować w życiu rodzinnym, którym proponowane jest umieszczenie w domu pomocy społecznej. W przypadku, kiedy osoba wymaga wzmożonej opieki medycznej kierowana jest do zakładu opiekuńczo-leczniczego lub pielęgnacyjno-opiekuńczego.

Pomoc instytucjonalna kierowana jest również do dzieci i młodzieży pozbawionej opieki rodziny naturalnej, która z różnych powodów nie może być umieszczona w rodzinnych formach opieki zastępczej w tym adopcji.

W celu zaspokojenia potrzeb wyżej wymienionej grupy niepełnosprawnych, chorych i dzieci pozbawionych opieki rodziców planuje się realizację programów niwelujących i kompensujących potrzeby.

W roku 2015 podjęte zostaną działania mające na celu pozyskanie kolejnych tzw. „mieszkań usamodzielnienia” dla wychowanków Bydgoskiego Zespołu Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych.

Pozyskanie tych mieszkań pozwoli na utworzenie nowych, 14 osobowych filii placówki opiekuńczo-wychowawczej.

1. Dienne formy wsparcia dla dzieci i młodzieży oraz prowadzenie grup usamodzielnianych wychowanków przez Bydgoski Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych oraz pozyskanie kolejnych mieszkań usamodzielnienia.

Cel – pomoc wychowawcza, psychologiczna, edukacyjna udzielana dzieciom i młodzieży na mocy postanowień sądu oraz pomoc w osiągnięciu usamodzielnienia pełnoletnim wychowankom placówki

Realizacja programu – dzienna forma wsparcia adresowana jest do wychowanków kierowanych na mocy postanowienia sądu lub przyjętych na wnioski rodziców lub opiekunów prawnych. Prowadzona jest praca z wychowankami z elementami pracy resocjalizacyjnej z realizacją obowiązku szkolnego. Wychowankowie objęci są pomocą psychologiczną i pedagogiczną.

Grupy usamodzielnianych wychowanków w wieku od 7 do 18 roku życia lub ukończenia szkoły średniej, czy wyższej, mają na celu przygotowanie młodzieży do życia w społeczności lokalnej i efektywnego usamodzielnienia po opuszczeniu placówki.

Zamierzony efekt – prowadzenie dziennych grup wsparcia może uchronić dzieci i młodzież przed umieszczeniem w placówce całodobowej, ukończenie obowiązku edukacji na poziomie szkoły gimnazjalnej. Koszt utrzymania wychowanka w takiej formie jest o 1/3 niższy niż w opiece całodobowej. Prowadzenie grupy wychowanków usamodzielnianych, w której realizowany będzie program zawierający elementy pracy socjalnej, przygotowania do życia w rodzinie, umiejętności aktywnego poszukiwania pracy, samodzielnego prowadzenia gospodarstwa domowego pozwoli na zdobycie umiejętności radzenia sobie w dorosłym życiu.

2. Świetlice opiekuńczo-wychowawcze

Cel – działalność profilaktyczna w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii, zapewnienie opieki wychowawczej dla uczestników zajęć i wspieranie wszechstronnego

rozwoju wychowanków poprzez wzmacnianie osobowości młodych ludzi, realizację celów edukacyjnych i rozwojowych w funkcjonujących świetlicach.

Zamierzony efekt – kształtowanie tych cech osobowości i charakteru dziecka oraz tych dyspozycji i funkcji psychofizycznych, dzięki którym możliwe jest osiągnięcie przez dziecko optymalnego dla siebie poziomu rozwoju. Do zadań terapeutycznych należy:

- korygowanie nieprawidłowości w przebiegu procesów i funkcji psychicznych
- eliminowanie braków dydaktycznych
- przewartościowanie postaw wobec napotkanych trudności i niepowodzeń szkolnych
- usuwanie przeszkód adaptacyjnych

3. Pomoc osobom bezdomnym

Cel – stworzenie systemu pomocy bezdomnym.

Realizacja programu – prowadzenie utworzonego w roku 2010 Punktu Pomocy dla Osób Nietrzeźwych. całodobowego ambulatorium, opieka lekarska, wydzielenie miejsc noclegowych, pozyskanie mieszkań dla usamodzielnianych bezdomnych, uczestnictwo w pracach społecznie użytecznych, działalność samorządów mieszkańców, realizacja projektów unijnych.

Zamierzony efekt – zapewnienie schronienia osobom bezdomnym, w tym bezdomnym niepełnosprawnym, w wieku poprodukcyjnym i nietrzeźwym, dzięki uszczelnieniu systemu pomocy motywowanie do zmiany postaw życiowych.

III. POZOSTAŁE PROGRAMY POMOCY SOŁECZNEJ

1. Wdrażanie nowych programów w pomocy społecznej

Cel – pozyskiwanie środków pozabudżetowych na realizację programów pomocy społecznej m.in. ze środków Unii Europejskiej, środków rządowych .

Zamierzony efekt- pozyskane środki pozwolą na rozwój nowych form pomocy społecznej i pozwolą na podjęcie działań zmierzających do włączenia społecznego osób

i rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w celu życiowego usamodzielnienia.

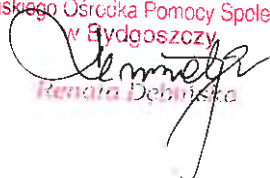
2. Współpraca z organizacjami pozarządowym

Cel – udzielanie dotacji organizacjom realizującym zadania z zakresu pomocy społecznej zgodnych ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Realizacja programu – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ogłasza konkursy dla organizacji pozarządowych, które wspierają realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, w tym ośrodków wsparcia dziennego. Podpisano umowy na prowadzenie Centrum Pomocy dla Bezdomnych Kobiet i Matek z Dziećmi oraz dla Bezdomnych Mężczyzn, dożywianie osób, dostarczanie i magazynowanie żywności z Unii Europejskiej dla mieszkańców miasta Bydgoszczy, kwalifikujących się i korzystających z pomocy społecznej zgodnie z art. 7 i 8 ustawy o pomocy społecznej.

Zamierzony efekt – organizacje pozarządowe realizując zadania z zakresu pomocy społecznej uzupełniają statutową działalność ośrodka pomocy społecznej, a dofinansowanie zadań przez nie prowadzonych pozwoli na objęcie różnymi formami pomocy większej ilości osób i rodzin wymagających wsparcia, a tym samym ograniczają przekazywanie środków z budżetu miasta.

Realizacja przedłożonego programu pomocy społecznej na rok 2015 ma na celu zabezpieczenie potrzeb mieszkańców Bydgoszczy pozostających w trudnej sytuacji życiowej, zarówno poprzez udzielanie wsparcia materialnego, świadczenie różnego rodzaju usług i pomocy instytucjonalnej. Program realizowany będzie w ramach zapisanych środków w uchwale budżetowej na rok 2015.

Dyrektor
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Bydgoszczy

Renata Dobnińska